

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2-50 za 1/64 strani K 1.—

Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 2.

V Ptuj v nedeljo dne 22. februarja 1914.

XV. letnik.

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani priloge; vsled tega obsega skupaj 12 strani.

Tiskarski štrajk je končan in naš list zamore zopet redno izhajati. Zahvaljujemo se vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem za zvesto potrpljenje, s katerim so dočakali konec tega plačilnega boja. Samoumevno je, da teče naročnina naprej, — to se pravi: kdor je plačal naročnino naprej, — temu bode tudi za 1 1/2 meseca, v katerem „Štajerc“ vsled štrajka ni mogel redno izhajati, naprej zaračunana, tako da cenjeni naročniki ne bodo nikarkoršne škode trpeli. — Nekateri seveda še doslej niso naročnine poravnali. Te prosimo pač nujno, da naj to svojo dolžnost takoj izvršijo. Kdor bi namreč zdaj ne plačal naročnine, ta se ne sme čuditi, ako se mu list vstavi. Kajti tudi mi moramo napram tiskarni svoja plačila izvršiti. — Končno bi prosili še svoje redne cenjene dopisnike, naj nam s svojimi doneski ne izostanejo, marveč naj takoj zopet z dopisavanjem pričnejo. — Vsem pa, ki so imeli tudi med tiskarniškim štrajkom zaupanje do „Štajerca“, — toplo zahvalo!

Uredništvo in upravnništvo „Štajerca.“

Tiskarski štrajk.

Velikanski plačilni boj med tiskarniškim podjetniki v Avstriji in njih osebjem, ki je trajal v posameznih dešelah od 7 do 9 tednov, je zdaj končan. Ta boj bil je prav obširne rane v truplo tiskarske industrije, pa tudi v splošno gospodarsko življenje po naši državi. In v tem boju se je šele natančneje opazilo, kako velikansko moč tvori tisk v vsem javnem življenju sedanosti. Vsa kultura, vse politično, duševno in gospodarsko življenje je dandanes od tiska odvisno.

„Štajerc“ sam nima lastne tiskarne, kakor smo to že večkrat omenili in kakor je itak znano. Naš list se tiska v tiskarni, ki je zasebna last drugih. Na to tiskarno seveda mi nimamo nikakoršnega vpliva, kakor tudi ta tiskarna nima nobenega vpliva na naš list in

njegovo vsebino. Mi torej nismo bili v prav nobenem oziru udeleženi ne pri začetku ne pri koncu tega na vsak način nesrečnega mednega boja. Zato pa zamoremo tudi celo zadevo presojati iz objektivnega, nestrankarskega stališča, torej iz pravičnega časnarskega stališča.

Delavska organizacija stavila je ogromne zahteve. Ne zaradi plače so bile te zahteve ogromne, kajti po našem mnenju so plačilne zadeve v tiskarstvu stvar druge vrste. Ali organizacija je hotela zlasti s posredovalnico za delo, ki jo je imela doslej popolnoma v svojih lastnih rokah, gospodarjem tako rekoč vitalne pravice odvzeti. Gospodarji so zopet dejali, da bi pod takimi razmerami ne mogli izdržati tujo konkurenco in bi morali svoja podjetja zapreti. Mi ne bomo preiskavali, kdo ima prav, — ali gotovo je, da bi se dal ves ta štrajk preprečiti, ako bi bilo na obeh straneh dovolj dobre volje. To čenjanje ne zadene posamezne delavce ali delavske skupine, pa tudi ne posamezne tiskarje, — obe stranki sta vezani na vodstvi svojih centralnih organizacij, — ali resnično je to očitanje. Tudi brez tega v svojih posledicah nepremišljenega štrajka bi se dalo doseči sporazumljenje. In to bi bilo bolje za obe strani.

Štrajk se je v splošnem mirno odigral, kakor je bilo sicer pri inteligenci prizadetega delavstva pričakovati. Le v posameznih krajih, zlasti na Češkem in Moravskem, prišlo je do obžalovanja vrednih dogodkov. Na Moravskem nekje bil je celo neki stavec ustreljen. V Ljubljani in v Trstu bilo je par stavev aretiranih. Na Štajerskem pa, — in zlasti pri nas v Ptuj — držalo se je stavkojočo osebo naravnost vzorno. Tudi to je treba pibiti, kajti to dela delavstvu le čast. Tiskarski podjetniki so istotako držali medsebojno solidarnost in je okoli dve tretini avstrijskih tiskaren do konca štrajka na svojem programu ostalo. Le tiskarniški podjetniki na Štajerskem so v tem oziru žalostnejšo vlogo igrali. Duhovniška tiskarna „Styria“ v Gradcu je namreč dano svojo besedo hitro prelomila in je s tem svojim stanovskim tovarišem izdajalsko v hrbet padla. Nje so sledile potem kmalu še druge tiskarne. Kar se konca tega štrajka tiče, se lahko reče, da je v kljub vsemu olepšavanju za delavce slabo izpadel. Delavci so v razmerju z žrtvami prav malo dosegli in so v nekaterih važnih točkah celo mnogo izgubili. Ako potegaemo torej nekaj facit temu boju, potem moramo resnici na ljubo kon-

statirati: da je bil ves boj nepotreben, da je stal velikanske žrtve, da delavcem ni prinesel nikakoršnih dobičkov in da je njegova posledica hudo nazadovanje avstrijske tiskarske industrije.

To je resnica, napisana docela iz objektivnega stališča. Tudi naš list je popolnoma nedolžno pri temu trpel; kajti izhajati ni mogel, čeprav ni bil štrajk proti njemu naperjen. Drugi listi so si znali na razne načine pomagati; o švindlerstvu „Slov. gospodarja“ smo itak poročali. Mi smo ednostavno čakali; kajti vedeli smo, da nam naši pošteni somišljeniki zaradi tega štrajka ne odpo-vejo zvestobe. Vedeli smo to in nismo se zmotili. Zato pa bode „Štajerc“ tudi zdaj s podvojenimi močmi interese kmetskega, obrtniškega in delavskega ljudstva zastopal. Mi za ljudstvo, — ljudstvo pa za nas!

Politični pregled.

Državni zbor, ki je bil zdajnji zaradi nezmiselne češke obstrukcije domu poslan, stopi baje dne 3. marca zopet skupaj in bode zboroval do 3. aprila. Potem pridejo velikonočne počitnice. Po veliki noči, bržkone dně 21. aprila, zberejo se delegacije in sicer tokrat v Budimpešti. Državni zbor imel bode razpravljati o nekaterih manjših gospodarskih predlogih, potem o rekrutni postavi, o nekem posojilu (zopet novi dolgovi!), o postavi gledč bosanskih železnic, o postavi gledč avstrijskih lokalnih železnic in končno še o neki novi davčni predlogi. Troške, ki jih bodejo nove lokalne železnice povzročile, hoče se namreč na ta način dobiti, da se zviša davke na dedščine ter uvede že dolgo projektirani davek na užigalice. Po zasedanju delegacij stopi državni zbor zopet skupaj. Pečal se bode pa tedaj večinoma le z državnim proračunom, ki mora biti do julija sprejet; kajti s 1. julijem prične novo proračunsko leto. Bodočnost nam v gospodarskem oziru torej ne daje nikakoršnih tolažb. Nasprotno ne čujemo o ničemur drugim, nego o večnem zvišanju davkov.

Štajerski deželni zbor stopi danes (v sredo, dne 18. februarja) zopet skupaj. Dně 24. februarja imel je namreč c. kr. namestnik grof Clary in Aldringen z zastopniki posameznih deželno-zborskih strank pogajanja. Prvaški poslanci so v svoji znani politični brezvestnosti zopet ropotali in grozili. Ali naposled so se vendar udali splošni želji po mirnem gospodarskem delu. Kakor se čuje, razpravljaj bode de-

TUDI BABICA JE ŽE VEDELA,

da mora rabiti le Schichtovo milo, če hoče oprati perilo brez mnogo truda do belega kot sneg. Schichtovo milo, znamka „Jelen“, ima nenadkriljivo pralno moč in ohrani perilo kakor novo, ker je — v nasprotju z mnogimi novomodnimi pralnimi sredstvi — zajamčeno prosto jedkih, ostrih sestavin, vsled katerih perilo kmalu razpade. Zaupajte imenu Schicht! Že 60 let se odlikuje.

